

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/41952,Nagrody-IX-Festiwalu-Filmowego-Niepokorni-Niezlomni-Wykleci-zostaly-przyznane-Gd.html>
05.05.2024, 21:46

Nagrody IX Festiwalu Filmowego Niepokorni Niezlomni Wykleci zostały przyznane - Gdynia, 27-30 września 2017

W dniach 27-30 września w Gdynskim Centrum Filmowym odbył się IX Festiwal NNW. Instytut Pamięci Narodowej był partnerem wydarzenia.

„Wolna Polska w Wolnym Świecie” - hasło IX Festiwalu NNW

Jury konkursu filmowego – przewodniczący Maciej Drygas oraz Jan Ruman, prof. Piotr Niwiński, Tadeusz Szyma i Michał Bożek, przyznało nagrodę główną IX Festiwalu Filmowego Niepokorni Niezłomni Wyklęci **Złoty Opornik** filmowi:

- **Braciszek Karel w reżyserii Krystyny Krauze**, za osobisty i wzruszający portret Karela Kryla, barda czechosłowackiej opozycji, zrealizowany z lekkością, humorem a jednocześnie wiernością historycznej prawdzie i wyczuciem filmowego rzemiosła.

Wyróżnienia otrzymały następujące filmy:

- **Jak Oskar komunę obalał** – reż. Piotr Kuciński, Mirosław Basaj, za ciekawy poznawczo i oryginalny formalnie dokument o wybitnych naukowcach z Solidarności Walczącej, którzy potrafili zaprząć satelitę do walki z komuną.
- **Polski nie zniszczy nic na świecie. Historia chorążego Antoniego Dołęgi** – reż. Bogna Bender-Motyka, za spójną dramaturgicznie, przejmującą opowieść o chorążym Antonim Dołędze, niezłomnym żołnierzu, który poszukiwany przez bezpiekę, nie ujawnił się aż do swojej śmierci w 1982 roku i został w tajemnicy pochowany przez przyjaciół.
- **Mój przyjaciel Lalus** – reż. Dariusz Walusiak, za obraz koszmaru komunistycznych represji wobec żołnierzy wyklętych oraz ich bliskich żyjących z piętnem dzieci bandytów.
- **Podwójnie wyklęty** – reż. Ewa Szakalicka, za odwagę podjęcia trudnego tematu losu kapitana Romualda Rajsa „Burego” i rzetelne wykorzystanie źródeł.

Jury konkursu radiowego w składzie Anna Sekudewicz, Anna Wiśnicka, Krzysztof Skowroński przyznało nagrodę główną za dokument radiowy audycji:

- **Wilno, krew i łzy** – Jolanty Rudnik (Polskie Radio)

oraz **wyróżnienia** dla audycji:

- **Kordian i Helena** – Alicji Grembowicz, Ireny Piłatowskiej (Studio Reportażu i Dokumentu Polskiego Radia Warszawa)
- **Napiętnowani** – Mariusza Kamińskiego (Polskie Radio Lublin)
- **Świadectwo** – Cezarego Galka (Radio Zachód)
- **Bohaterowie drugiego szeregu** – Małgorzaty Furgi, Anny Kolmer (Polskie Radio Szczecin)

Nagrodę **Źródło** dla pasjonatów historii, którzy swoją pracą, wiedzą oraz doświadczeniem inspirowali twórców filmowych do podejmowania tematyki historycznej otrzymała:

- **Lidia Lwow-Eberle**, legendarna sanitariuszka oddziału Łupaszki, bohaterka ponad 30 filmów dokumentalnych.

Nagroda **im. Bł. ks. Władysława Bukowińskiego** – za umiejętne opowiadanie historii w literaturze przyznana została:

- **Janowi Polkowskiemu.**

Nagrodę **Prezesa Telewizji Polskiej** otrzymał film Małgorzaty Bramy:

- **Kazimierz Leski**

Nagrodę **Dyrektora Festiwalu NNW** otrzymał film Ewy Szakalickiej:

- **Podwójnie wyklęty**

Jury nagrody **im. Janusza Krupskiego** w składzie: Joanna Krupska, Jarosław Szarek, Jan Józef Kasprzyk, Paweł Witaszek, Paweł Nowacki przyznało dwie równorzędne nagrody – za odwagę i trud w poszukiwaniu tematów oraz postaci niepokornych, niezłomnych, wyklętych – dla filmów:

- **Podwójnie wyklęty** Ewy Szakalickiej
- **Polski nie zniszczy nikt na świecie. Historia chorążego Antoniego Dołęgi Bogny Bender-Motyki**

Sygnety Niepodległości otrzymali:

- **płk Jerzy Stawski „Lubicz”** – jeden z ostatnich żyjących żołnierzy „Warszyca”
- **ppor. Wacław Szacoń** – podkomendny „Uskoka”, czterokrotnie skazany na karę śmierci

Drzwi do wolności:

- **kpt. Maria Mirecka-Loryś** – żołnierz Armii Krajowej, działaczka na rzecz Polonii w USA
- **Barbara Barszcz** – za pomoc i udzielenie schronienia małżeństwu Kuklińskim tuż przed ich ucieczką do Stanów Zjednoczonych
- **Małgorzata i Jerzy Mrozowie** – za zaangażowanie i pomoc młodzieży z Grup Oporu
- **Hanna Łukowska** – współorganizatorka Solidarności Walczącej, ukrywała Kornela Morawieckiego
- **Mieszkańcy wsi z okolic Łukowa i Trzebieszowa** – ukrywali i pomagali Antoniemu Dołędze „Zniczowi” ostatniemu Żołnierzowi Wyklętemu
- **Ks. Stanisław Małkowski** – legendarny działacz opozycji, kapelan Solidarności, przyjaciel ks. Jerzego Popiełuszki
- **Jan Petykiewicz** – wybitny polski fizyk, w czasie stanu wojennego pomagał studentom Politechniki, ukrywał Janusza Krupskiego
- **Olga Johann** (pośmiertnie) – bohaterka drugiego planu, wspierała działaczy Solidarności
- **Maria Wittner** – walczyła w powstaniu węgierskim, skazana na karę śmierci jako 18-letnia dziewczyna
- **Josef Mašin** – żołnierz czeskiego podziemia antykomunistycznego
- **Burke Shelley** – wokalista walijskiego zespołu Budgie, w czasie stanu wojennego zagrał dla Polaków w Trójmieście

***

W trakcie Festiwalu odbyło się szereg wydarzeń z udziałem IPN. Na placu Grunwaldzkim dostępne były stoiska prezentujące nasze wydawnictwa, gry i zabawy edukacyjne. Swoje osiągnięcia zaprezentowało Biuro Poszukiwań i Identyfikacji z programem dla młodszych i starszych odwiedzających. Można było tutaj m.in. pozostawić materiał genetyczny, celem dalszych poszukiwań członków rodzin zaginionych w trakcie represji.

Ponadto odbyły się:

- promocja albumu Sławomira Cenckiewicza i Adama Chmieleckiego **Anna Walentynowicz 1929-2010**, wyd. IPN i WBH z udziałem Adama Chmieleckiego
- panel dyskusyjny **Szukaj, żeby przekazać** z udziałem dyrektora Archiwum IPN Marzeny Kruk, dyrektora Jacka Pawłowicza – MŻWiWPPRL, dr Tomasza Łabuszewskiego – historyka, dyrektora Mariusza Olczaka – Archiwum Akt Nowych, reżysera Arkadiusza Gołębińskiego, dyrektora Roberta Ciupy – Śląskie Centrum Wolności i Solidarności. Panel prowadził Jan M. Ruman

- panel dyskusyjny **Jak będziemy świętować stulecie niepodległości** z udziałem Wojciecha Kolarskiego, prof. Mirosława Golona, dyktora Oddziału IPN w Gdańsku (w zastępstwie prezesa IPN dr. Jarosława Szarka), Dominiki Arendt-Wittchen i Macieja Pawlickiego. Panel prowadził Adam Hlebowicz, zastępca dyrektora Biura Edukacji Narodowej IPN w Gdańsku. Sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Jarosław Sellin nadesłał list odczytany w trakcie panelu.
- panel dyskusyjny **Dekomunizacja przestrzeni publicznej** z udziałem dr. hab. Filipa Musiała (dyrektora Oddziału IPN w Krakowie), Piotra Szubarczyka (pracownika oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Gdańsku), dr. Macieja Korkucia (naczelnika Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Krakowie). Panel prowadził Jan M. Ruman.
- pokaz specjalny filmu **Polska szuka bohaterów** (reż. Arkadiusz Gołębiowski) i spotkanie z prof. Krzysztofem Szwagrzykiem (zastępcą prezesa IPN, dyrektorem Biura Poszukiwań i Identyfikacji) pt. *Poszukiwanie ofiar terroru totalitaryzmów* poświęcone pracom poszukiwawczym prowadzonym przez zespół prof. Krzysztofa Szwagrzyka.
- wernisaż wystawy Bartosza Januszewskiego (IPN Gdańsk) pt. **Kino i teatr pod okupacją. Polskie środowisko filmowe i teatralne w czasie II wojny światowej**. Wystawa została uroczystie otwarta przez dyrektora Festiwalu NNW Arkadiusza Gołębiowskiego i dyrektora Oddziału IPN w Gdańsku prof. Mirosława Golona.

Warto również wspomnieć, że w konkursowe szranki stanęły filmy powstałe we współpracy z IPN. Jednym z nich była „Operacja Tannenberg” w reż. Anny Piasek – Bosackiej. Film powstał przy współpracy Biura Edukacji Narodowej IPN Oddział w Poznaniu. Film „Operacja Tannenberg” to portret zbiorowy polskich społeczników z czasów międzywojennych, którzy zostali brutalnie wymordowani przez Niemców na początku II wojny światowej.

Więcej informacji dostępnych jest na stronie Festiwalu:

www.festiwalnnw.pl

<https://www.facebook.com/niepokorni.niezlomni.wykleci>

Oprac. na podstawie materiałów prasowych Festiwalu NNW.